Statsforvalteren i Agder

Vår dato: 07.11.2025
Vår ref.: 2024/369
Deres dato:
Deres ref.:

HELLVIK HUS SØR EIENDOMSUTVIKLING AS

Loneveien 308
4642 SØGNE

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hedda Lærum Starck, 37 01 75 88

Vedtak om tillatelse til legging av sjøledninger i Søndrekilen i Lindesnes kommune

Statsforvalteren i Agder gir Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS tillatelse til tiltak i sjø i Søndrekilen i Lindesnes kommune.

Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

Vi fatter samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr. Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad datert 26.08.2024, vedlegg til den og øvrig kommunikasjon i saken.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS tillatelse til tiltak i sjø i Søndrekilen i Lindesnes kommune. Tillatelsen omfatter legging av sjøledninger, samt nedspyling av disse ved landtakene.

Vilkår til tillatelsen er vedlagt dette brevet.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

1.2 Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling, jf. varsel om gebyr i brev av 31.10.2024. Gebyret fastsettes til kr 22 900 (sats 7).
Vi gjør oppmerksom på at gebyret i sats 7 er noe høyere enn tidligere varslet grunnet økte gebyrsatser fra 01.01.2025.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Asplan Viak AS søker på vegne av Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS om tillatelse til å legge VA-ledninger i Søndrekilen i Lindesnes kommune, som vist i figur 1.

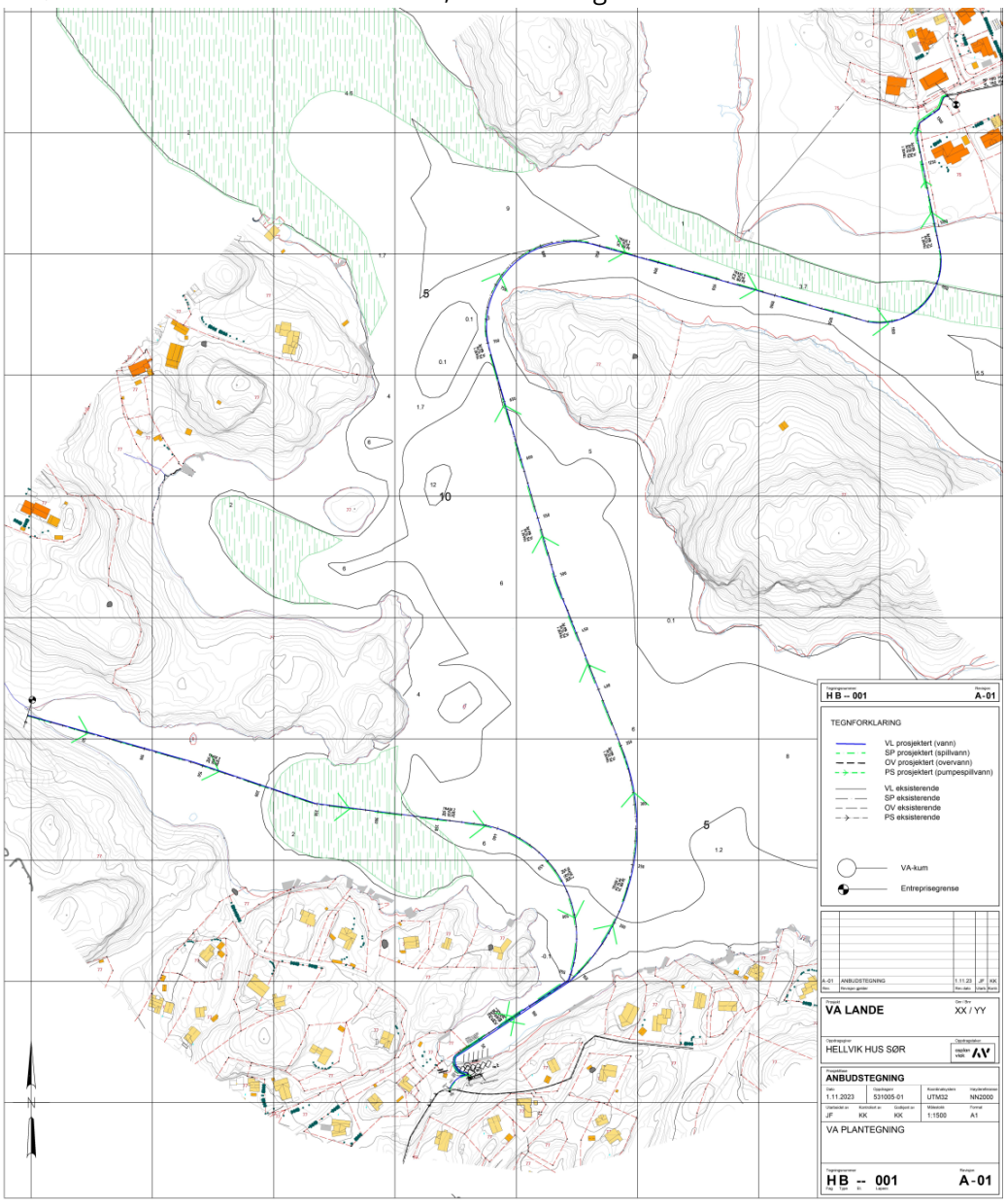

Figur 1: Tiltaksområdet strekker seg fra Svinørsbukta til Dalen og fra Svinørsbukta til Sånum, ved et punkt mellom Sundet og Laugholmen.

VA-ledningene skal levere drikkevann og frakte avløpsvann fra eksisterende og planlagt fritidsbebyggelse til offentlig kommunalt ledningsnett.

Til sammen 173 fritidsboliger ved Lande, Ytre Lande, Hjorteland og Juvikodden skal forsynes av VA-ledningene.

Fra Svinørbukta til Sånum skal drikkevannet fraktes i en 160 mm ledning, mens avløpsvannet skal transporteres i 75 mm avløps-pumpeledning. Fra Dalen til Svinørsbukta skal både drikkevannet og avløpsvannet transporteres i 75 mm ledninger. Ut gjennom Svinørsbukta følger VA-ledningene samme trasé, før de deler seg mot Sånum og Dalen.

VA-ledningene skal legges midt i bukta. En dykker skal kartlegge traseen og registrere eventuelle kulturminner på sjøbunnen. Totallengde for VA-ledningene er 1870 m, og totalt vil 538 m^2 sjøbunn berøres av tiltaket. Ledningene skal graves/spyles ned på vanndyp fra 0-1 m. Sammenlagt vil spyling/graving berøre et areal på 48 m^2.

Naturverdier i tiltaksområdet
Det er registrert flere ålegrasforekomster av verdi «viktig» og «lokalt viktig» i og i nærheten av tiltaksområdet. Måleverktøyet i Miljødirektoratets kartløsning «Naturbase» tilsier at omtrent 190 m ålegrasforekomst vil berøres av tiltaket.

Forurensning i tiltaksområdet
Tidligere undersøkelser viser at sedimentene er forurenset i og nært ved det berørte området (Svinørsbukta, Landekilen og Bankefjorden). Sett under ett er sedimentene i disse tre områdene forurenset av en flere polysykliske aromatiske hydrokarboner i tilstandsklasse (TK) IV (dårlig), tungmetallene sink og arsen i TK III (moderat), polyklorerte bifenyler (PCB-7) i TK III (moderat) og tributyltinn (TBT) i TK V (svært dårlig).

Behandling andre myndigheter
Kristiansand havn IKS ga i vedtak av 16.01.2024 tillatelse til tiltaket etter havne- og farvannsloven.

Lindesnes kommune bekreftet i e-post sendt 10.10.2025 at sjøledninger for vann og avløp er i samsvar med formålet i kommuneplanen, basert på planavdelingens tolkning av arealdelen.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven
Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Forurensningsforskriften
Etter forurensningsforskriften § 22-3 er mudring fra skip forbudt, unntatt når tillatelse er gitt i medhold av § 22-6. Ved avgjørelse av tillatelse skal Statsforvalteren legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. I tillatelsen kan det settes nærmere vilkår for å motvirke at forurensningen fører til skader eller ulemper, jf. forurensningsloven § 16.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften
Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

2.2 FNs bærekraftsmål
FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

3 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Tiltak som medfører bevegelse i sediment, påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Virkningene varierer avhengig av bl.a. mengde og hvilke masser det dreier seg om, når, hvor og hvordan tiltak gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. De viktigste konsekvensene av slike tiltak er partikkelspredning og tilslamming av nærliggende områder, samt endring og forringelse av habitat til vannorganismer. Dersom sedimentene er forurenset, kan også forurensning spres. Vi har vurdert det ovennevnte i det som følger. Våre vurderinger nedenfor gjelder kun forurensningsmessige ulemper og konsekvenser av de omsøkte tiltakene på miljøet. Selve ledningstraséen er bestemt i gjeldende plan for området og er ikke en del av vår vurdering ved behandling av søknaden etter forurensningsregelverket. Kommunen er myndighet etter plan og bygningsloven. Vi har derfor ikke vurdert om tiltakshaver burde valgt alternative traséer, metoder eller løsninger for å sikre vann- og avløpstilknytning i området. Vi forutsetter at alternative løsninger er vurdert av tiltakshaver.

3.1 Forurensningsfare ved nedspyling og nedgraving av sjøledninger
Som nevnt i punkt 2 over, er sedimentene ved landtakene sannsynligvis forurenset. Vi vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynlig at både nedspyling og nedgraving av sjøledningene vil medføre fare for forurensning.

Tidligere sedimentanalyser viser at sedimentene i Svinørsbukta hovedsakelig består av silt (40%) og sand (59%), mens det er usikkert hvordan sedimentenes sammensetning er ved de to andre landtakene. Tidligere undersøkelser i Bankefjorden viste at sedimentene i dette området inneholdt 50% silt, så Statsforvalteren vurderer det som sannsynlig at det finnes en betydelig mengde silt i hele tiltaksområdet. Silt er relativt små partikler (opp til 0,063 mm i størrelse) som lett virvles opp i vannmassene, mens sandpartikler er større (>0,063 mm) og er dermed vanskeligere å virvle opp. Basert på sedimentenes sammensetning i Svinørsbukta og nærliggende området, vurderer

Statsforvalteren det som sannsynlig at det kan forekomme noe oppvirvling av sedimentpartikler under tiltakene ved landtakene, og generelt under legging av ledningene.

Mange miljøgifter er hydrofobe og binder seg til silt, leire og organisk materiale (partikkelbunden forurensning). Dersom sediment blir forstyrret f.eks. som følge av tiltak i sedimenter, kan slike partikler lett virvles opp. Oppvirvling kan medføre frigjøring av miljøgifter som da kan bli mer biotilgjengelige for vannlevende organismer. Spredning av partikler kan også ha negative effekter på organismer ved å endre lysforholdene i vannet. Vi vurderer at det er viktig å begrense spredning av forurensede partikler i størst mulig grad når det gjøres tiltak ved landtakene. Vi begrunner dette med at det er flere viktige naturverdier i de omkringliggende områdene.

Vi stiller derfor vilkår om bruk av siltgardin ved lokaliteter der det skal graves eller spyles i sediment, jf. vilkår 3.1. Dette vilkåret gjelder også dersom det skal graves/spyles ved ålegrasenger. Vi stiller dessuten vilkår om måling av turbiditet (partikkelinnhold) i vannmassene under tiltak i sedimentene, jf. vilkår 3.2. Vi vurderer at vilkårene om siltgardin og turbiditetsmålinger ikke er urimelige grunnet antakelsen om forurensning i sedimentene.

3.1.1 Håndtering av overskuddsmasser

Søknaden inneholder ikke informasjon om at masser som graves eller spyles skal tas på land. Vi gjør likevel oppmerksom på at eventuelle overskuddsmasser er å anse som næringsavfall, jf. §§ 27 første ledd og 27a annet ledd. Ifølge forurensningsloven § 32 første ledd skal næringsavfall som hovedregel leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjenbrukes. Ettersom massene er forurenset, stiller vi vilkår om at eventuelle overskuddsmasser leveres til lovlig avfallsanlegg, jf. vilkår 4.1. Ellers kan masser som graves eller spyles benyttes til tildekking av ledningene som omsøkt.

3.2 Naturverdier og naturmangfoldloven

3.2.1 Naturverdier i tiltaksområdet

Statsforvalteren har bl.a. lagt følgende databaser til grunn for vurderingen: Naturbase, Artskart og Vann-nett. Ut fra det ovennevnte anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig ivaretatt.

Ålegrasenger

Ifølge Miljødirektoratets kartløsning Naturbase vil sjøledningene berøre tre «lokalt viktige» ålegrasenger og en «viktig» ålegraseng. Før øvrig er det flere ålegrasenger innenfor et relativt lite område i Søndrekilen, Landekilen og Bankefjord, og vi anser det derfor som sannsynlig at området som helhet har stor økologisk verdi. Ålegrasenger er blant de mest artsrike og økologisk betydningsfulle marine naturtypene. Fiskeyngel benytter ålegraset som skjul i den sårbare tidlige livsfasen, og større fisk benytter områdene til næringssøk. Tap eller tilbakegang av ålegrasenger kan derfor medføre betydelige økologiske og samfunnsmessige konsekvenser.

Etter vår vurdering er det generelt uheldig at det gjøres tiltak i ålegrasforekomster. Vi vurderer det likevel som positivt at avløpet fra hyttefeltene planlegges tilknyttet offentlig avløpsinfrastruktur. Samtidig mener vi at det er viktig å beskytte ålegrasengene, og vi stiller derfor vilkår om at arbeidene skal utføres på en måte som medfører minst mulig forstyrrelser av ålegrasengene, jf. vilkår 3.3. Vi stiller også vilkår om at alle arbeidene i sjø, inklusive legging av ledningene i områdene der den ikke skal spyles ned, må utføres skånsomt, jf. vilkår 3.4. Videre stiller vi vilkår for å beskytte ålegrasengene mot tilslamming og suspenderte partikler, jf. vilkår 3.1 om siltgardin og vilkår 3.2 om turbiditetsmålinger.

Øvrige naturverdier
I Artsdatabankens artskart er det registrert flere truede fuglearter i tiltaksområdet. Innenfor ledningstraseen er det registrert vipe (kritisk truet), dvergdykker (sterkt truet) og sjøorre (sårbar). I tillegg er det registrert en rekke andre truede fuglearter i nærliggende områder. Ettersom tiltaket er av begrenset omfang og skal utføres under vann, vurderer vi at det er liten sannsynlighet for at sjøfugl vil påvirkes i særlig grad av arbeidene. Vi ser det som sannsynlig at fugler vil trekke seg midlertidig unna anleggsområdet mens tiltaket pågår.

3.2.2 Naturmangfoldloven
Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av tiltak i sediment godt kjent gjennom erfaringer fra lignende prosjekter. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljø. På bakgrunn av dette legger vi mindre vekt på føre-var-prinsippet som skal legges til grunn for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Det omsøkte tiltaket er et engangstiltak, og på store deler av strekningen skal ledningene kun senkes skånsomt ned på bunnen. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltakene, utført i henhold til vilkår i tillatelsen, vil gjøre uopprettelig skade på naturmangfoldet. Vi forventer at tiltakene, særlig tiltak ved landtakene, kan medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt og noe lokal påvirkning på naturmangfoldet. Det må påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vilkår om siltgardin og turbiditetsmåling er et eksempel på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning, jf. vilkår 2.5 («Best Available Technology»).

3.3 Tidsrom for gjennomføring
En hovedregel er at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. I enkelte tilfeller kan det være aktuelt å ytterligere innskrenke tidsperioden.

I det aktuelle tilfellet fraviker vi ikke hovedregelen. I tillegg vurderer vi at det er viktig å ta særskilt hensyn til ålegrasengene i tiltaksområdet. Vi vurderer det som viktig å ikke gjennomføre tiltaket i perioden som er viktig for undervannsengene. Generelt regnes perioden fra sen vår til tidlig høst

som viktig for produksjon i vannmassene da både tilgang på lys og næring, samt temperatur, er optimal for plantevekst. Erfaringsmessig har også vekstsesongen for ålegras blitt lenger de senere årene. I samsvar med dette stiller vi vilkår om at tiltaket ikke skal gjennomføres mellom 15. mai og 15. oktober, jf. vilkår 2.6 i vilkår til tillatelsen.

3.4 Vannforskriften

Tiltaksområdet berører vannforekomsten Skogsfjord-ytre (ID: 0132010202-C). I Vann-nett er vannforekomsten registrert med «moderat» økologisk tilstand (middels presisjon) og «dårlig» kjemisk tilstand (middels presisjon). Det omsøkte tiltaket berører kun en begrenset del av vannforekomsten. Statsforvalteren mener derfor at det er rimelig å anta at tiltaket ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomstene i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når miljømålene eller ikke, jf. vannforskriften § 4, forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Vi vurderer derfor at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

3.6 Konklusjon

Det omsøkte tiltaket er et engangstiltak av begrenset varighet. Det er flere naturverdier i nærheten av tiltaksområdet, og noen av disse berøres direkte. Vi har stilt vilkår til gjennomføringen for å minimere negative konsekvenser av tiltaket. Etter en samlet vurdering finner Statsforvalteren grunnlag for å gi tillatelse til tiltaket på visse vilkår. Forutsatt at tiltaket gjennomføres i henhold til vilkårene, mener vi at det ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger for naturmangfoldet og forringelse av vannforekomsten. I denne sammenheng viser vi særlig til vilkår om siltgardin og turbiditetsmålinger under graving og spyling ved landtakene. Vi vurderer at vilkårene ikke er urimelige og er i samsvar med FNs bærekraftsmål 14 Livet i havet delmål 14.2 som handler om bl.a. å beskytte økosystemene i havet og langs kysten for å unngå betydelige skadevirkninger. I tillegg er det etter vårt syn viktig å hindre spredning av forurensning. Vi viser i den sammenheng til delmål 14.1 under samme FNs bærekraftsmål om å forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning. Vilkårene er etter vår vurdering også i samsvar med naturmangfoldlovens prinsipper.

4 Saksgang

4.1 Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte den 31.10.2024 søknaden på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Vi har mottatt ni innspill som er oppsummert under. Tiltakshaver har mottatt alle innspillene og har valgt å kommentere noen av dem, jf. punkt 4.2.

Ellen Mona og Gjermund Flatebø, 07.11.2024
Grunneierne av gnr./bnr. 77/1 stilte seg i utgangspunktet positive til tiltaket med legging av VA-ledninger i Søndrekilen. De påpekte imidlertid at ledningen er planlagt ilandført på deres eiendom uten at dette er avklart med dem på forhånd, noe de protesterte mot. De presiserte også at korrekt stedsnavn er Dalen, ikke Juvikkilen/Juvikodden som oppgitt i søknaden. Videre bestred de påstanden om at tiltaket ikke vil komme i konflikt med ankringsplasser, da området benyttes hyppig til

oppankring av båter i sommersesongen. Grunneierne foreslo en alternativ trasé som etter deres vurdering i større grad tar hensyn til dette.

Norsk maritimt museum, 18.11.2024
Norsk maritimt museum skrev at de vurderer potensialet for at tiltaket kommer i konflikt med kulturminner under vann som begrenset. De hadde ingen merknad til søknaden utover meldeplikten.

Agder fylkeskommune, 21.11.2024
Agder fylkeskommune hadde ingen merknader når det gjelder forholdet til arkeologi på land, men minnet om den generelle varslingsplikten. Om det under arbeidets gang skulle avdekkes noe av arkeologisk interesse skal arbeidet stanses og seksjon for arkeologi i Agder fylkeskommune varsles.

Cathrine Margrethe Christensen og Frithjof Nicolaisen, 27.11.2024
Cathrine Margrethe Christensen og Frithjof Nicolaisen skrev at de stiller seg bak uttalelsene fra Naturvernforbundet i Lindesnes. De stilte seg undrende til vurderingen fra Kristiansand Havn IKS om at tiltaket «ikke vil medføre ulemper for sjøverts ferdsel eller andre maritime/havnemessige aktiviteter i området» ettersom de gjennom sommeren stadig ser større båter/seilbåter ankre opp i Søndrekilen og Landekilen. Som grunneiere hadde de ikke inngått noen avtale med utbygger om å legge disse rørene, gjennom dyrket mark, på deres eiendom.

Thor Bjørnstad, 27.11.2024
Som grunneier av gnr./bnr. 77/3 uttrykte Thor Bjørnstad motstand mot tiltaket slik det foreligger, og mente søknaden ikke er tilstrekkelig opplyst. Han var ikke blitt informert eller involvert i prosessen, til tross for at eiendommen hans er berørt. Han viste til at eksisterende VA-infrastruktur i området kan benyttes, og at tiltaket derfor fremstår som unødvendig og lite ressurseffektivt. Han fremmet forslag til alternative løsninger som ifølge ham i større grad tar hensyn til eksisterende anlegg og reduserer inngrep i sjø. Han påpekte også at manglende tilkobling til eksisterende avløpsanlegg kan få negative konsekvenser for driften av dette.

Fredrikke Lunde, 28.11.2024
Fredrikke Lunde ba om at undersøkelser og uttalelser fra Naturnvernforbundet Lindesnes blir tillagt stor vekt. Hun minnet også om at det omsøkte området delvis ligger svært nær opptil områder som er regulert til Naturvernområde.

Naturvernforbundet Lindesnes, 28.11.2024
Naturvernforbundet Lindesnes skrev at Søndrekilen/Landekilen er svært viktige marine områder. Området er kjent for store og sammenhengende undervannsenger av nasjonal verdi, og har et rikt fugleliv. Naturvernforbundet har ved tidligere undersøkelser påvist at det fremdeles finnes store mangler i områdets kartlegging, og at reell situasjon ikke nødvendigvis samsvarer med Naturbase-kart og registreringer i artsdatabanken. De skrev også at området er under stort press fra andre utbygginger, eutrofiering og periodevise store oppblomstringer av lurv. De skrev at området kan være nær sin tålegrense og ba om at det ikke tillattes noen tiltak som kan påvirke den økologiske tilstanden i området, eller som kan redusere ålegrasforekomstene eller deres funksjon. De skrev videre at det på grunn av tiltakets beliggenhet burde det settes krav om konsekvensutredning og alternative plasseringer. De ba om at søknaden avvises på bakgrunn av manglende naturhensyn og om at den økologiske tilstanden av hele området Søndrekilen/Landekilen kartlegges og vurderes før man tillater flere inngrep i området.

Fiskeridirektoratet, 28.11.2024
Fiskeridirektoratet hadde ingen innvendinger til at det gis tillatelse til tiltaket, forutsatt at arbeidet gjennomføres på en skånsom og forsvarlig måte. De viste til registrerte og kartlagte ålegrasforekomster i området, og anbefalte at ledningene legges utenom disse så langt det lar seg gjøre. Direktoratet understreket viktigheten av å unngå graving eller spyling i ålegrasenger, og anbefalte at arbeidet utføres i høst- og vinterhalvåret for å redusere skade på marint miljø. De forutsatte også at ledningen meldes inn til Kartverket, at gamle ledninger fjernes, og at nye legges slik at de ikke hindrer fiskeriaktivitet.

Lars Berg Holtan, Naturforvalter i Lindesnes kommune, 29.11.2024
Naturforvalteren uttrykte bekymring for tiltakets konsekvenser for ålegrasforekomster i Søndrekilen og nærliggende områder. Han viste til nyere undersøkelser som indikerer at det finnes flere og større ålegrasenger enn det som er registrert i Naturbase. Naturvernforvalteren skrev at området samlet sett har nasjonal verdi og er under betydelig press fra ulike utbyggingstiltak. Han påpekte at ledningstraséen i søknaden krysser kjente ålegrasforekomster, og at det er risiko for skade også på uregistrerte enger. Han anbefalte at søknaden avslås med henvisning til kjent kunnskap, føre-var-prinsippet og hensynet til det marine naturmangfoldet.

4.2 Tiltakshavers svar på innkomne uttalelser

Asplan viak, 20.12.2024
Asplan viak skrev på vegne av tiltakshaver svar til noen av uttalelsene som er oppsummert i punkt 4.1.

Svar til Ellen Mona og Gjermund Flatebø:
Det er foreløpig angitt landtak for ledninger på gnr/brn 77/, Flatebø. Det er så langt ikke gjort forhandlinger mellom Hellvik Hus Sør og Flatebø om landtak for VA-ledningene. Dette blir selvsagt foretatt etter at tillatelse fra SF foreligger. Vedrørende ankring er ledningstraseen lagt utenfor ankringssonen som er angitt av Havnevesenet for større fartøy. Ankring av småbåter og seilbåter i traseen for ledningene anser vi ikke å ha betydning for ledningene.

Svar til Thor Bjørnstad:
Merknader har ikke relevans i forhold til ledningstrase i sjø og naturinngrep på sjøbunnen.
Det er ikke sendt byggesøknad på anlegget så langt. Uttalelse fra Havnemyndighet og Statsforvalter er innhentet som underlag for søknad. Alternativ tilknytning til Bjørnstad sitt anlegg vil bli vurdert, men dette angår ikke den aktuelle traseen for sjøledningene.

Svar til Naturvernforbundet Lindesnes:
Vi har lagt vannledning ø160 og spillvanns pumpeledning ø75 i trase som utgjør minst konflikt med ålegress. Kryssing av ålegress på to steder er absolutt nødvendig for å få frem VA-ledningene til byggeområdet. Det opplyses at NVF har kartlagt området ytterligere. For å ta hensyn til dette må Statsforvalter kvalitetssikre disse undersøkelsene og legge inn disse i naturbasen. Vi mener at "inngrepet" med å legge to små ledninger gjennom ålegresset er uten betydning for ålegresset og oppvekstsvilkår for fiskeyngel. Ledningene er planlagt spylt ned mellom dyp 1,0 m og landtak for å unngå at de er synlige ved lavvann. Nedspylingen medfører at massene blir liggende på stedet og ikke spres.

Svar til naturvernforvalteren i Lindesnes kommune:
Våre kommentarer er som ovenfor i svar til Naturvernforbundet i Agder. Vi gjør oppmerksom på at påstander om at ledninger "pløyes" gjennom ålegresssengen ikke er korrekt. Ledningene legges på bunnen i ålegresset og spyles ned i området 0-1m utenfor ålegressonene.

5 Endring og omgjøring

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført. Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS, er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Vi minner for øvrig om meldeplikten til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidene.

Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Vi forutsetter at privatrettslige forhold er avgjort før tiltakene finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

7 Klagerett

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og på saksbehandlingsgebyret (gebyrsatsen). En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme frem.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Hedda Lærum Starck
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Vedlegg 1: Vilkår til tillatelsen

Kopi til:

Jon Rune Lande		Smedbergveien 3 C	1187	Oslo
Hanne Lande		C/O Arild Lande, Wattnegate 17 B, Lars O.Røllands Gate 7	4514	Mandal
Paul Johnny Loland		Skreddermoen 27	4513	Mandal
Irene Lande		Skreddermoen 27	4513	Mandal
Gjermund Flatebø		Landeveien 94	4513	Mandal
Ellen Mona Flatebø		Landeveien 94	4513	Mandal
Frithjof Nicolaisen		Skreddermoen 41	4513	Mandal
Fredrikke Berntine Lunde		Skreddermoen 32	4513	Mandal
LINDESNES KOMMUNE		Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
Fiskeridirektoratet		Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Agder fylkeskommune		Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Kystverket		Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Naturvernforbundet i Agder		Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S
Norsk Maritimt Museum		Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
ASPLAN VIAK AS AVD LYNGDAL	Jakob Flakk	Postboks 113	4575	LYNGDAL
Arild Lande		Wattnegata 17 B	4515	Mandal
Ole Georg Hjorteland		Halshaug Terrasse 8	4514	Mandal
Cathrine Margrethe Christensen		Skreddermoen 41	4513	Mandal
Thor Bjørnstad		Landeveien 88	4513	Mandal

Vilkår til tillatelse til legging av sjøledninger i Søndrekilen i Lindesnes kommune

1. Tillatelsens ramme og varighet

1.1. Det kan etableres sjøledninger mellom Svinørsbukta og Sånum, samt mellom Svinørsbukta og Dalen, i Søndrekilen i Lindesnes kommune, som vist på kart i søknaden.

1.2. Det kan graves og spyles for å dekke til ledningene ved landtakene.

1.3. Tillatelsen gjelder i to år fra og med vedtaksdato.

2. Generelle vilkår

2.1. Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene i sjø, om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.

2.2. Minimum én uke før tiltakene iverksettes skal Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS gi beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart og hvem som er ansvarlig entreprenør.

Oppstartsmelding sendes på e-post til sfagpost@statsforvalteren.no. Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS skal også varsle Statsforvalteren når tiltakene er avsluttet. Marker oversendelsene med saksnummer 2024/369.

2.3. Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen.

Hellvik Hus Sør Eiendomsutvikling AS plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Alle avvik skal loggføres.

2.4. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.

2.5. Den best tilgjengelige teknologien/metoden må benyttes i utførelsesfasen både mht. metode, kontroll og overvåkning, jf. BAT-prinsippet («Best Available Technology»).

2.6. Tiltakene skal ikke gjennomføres i perioden fra 15. mai til 15. oktober.

3. Avbøtende tiltak

3.1. Siltgardin, eller andre spredningsbegrensende tiltak med tilsvarende effekt, skal brukes under gjennomføring av graving og spyling ved landtakene og ved ålegrasforekomster. Siltgardinen skal omslutte hele tiltaksområdet og kontrolleres for funksjon.

Siltgardinen må ikke fjernes før arbeidene er avsluttet, og visuell kontroll og turbiditetsmålinger viser at det ikke er synlig partikkelforurensning på innsiden av siltgardinen.

Ved bruk av lekter skal det brukes dobbel siltgardin slik at den ene gardinen alltid er lukket. Alternativt kan det brukes en kombinasjon av en siltgardin og en boblegardin.

Siltgardinen skal fjernes slik at partikler som har festet seg til den under arbeidene, ikke løsner og spres i vannmassene. Etter at arbeidene er avsluttet, skal siltgardinen bringes til lovlig avfallsanlegg.

3.2. Det skal utføres kontinuerlig måling av turbiditet under tiltak i grunn/sediment ved landtakene. Målingene skal være representative for påvirkningen av tiltakene. Alle målinger skal loggføres. Det skal minimum etableres én referansestasjon i området som ikke er påvirket av arbeidene. Turbiditet skal måles ved alle stasjoner samtidig.

Grenseverdien settes til referanseverdi pluss 10 NTU. Tid mellom hver avlesing skal ikke være over 10 minutter. Arbeidene skal stanses ved overskridelse av grenseverdien utover en periode på 20 minutter, nødvendige tiltak iverksettes og Statsforvalteren varsles. Tiltaket kan gjenopptas når turbiditeten er lavere enn grenseverdien.

Et program for turbiditetsmålinger, inkludert planlagt plassering og begrunnelse for målestasjonene, skal sendes Statsforvalteren innen to uker før oppstart av arbeidene.

3.3. Alle arbeider skal utføres på en måte som medfører minst mulig forstyrrelser for ålegrasengene i området.

3.4. Arbeidene i sjø skal utføres skånsomt og på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø.

Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak skal gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt.

4. Mudring

4.1. Eventuelle overskuddsmasser fra graving/mudring skal leveres til lovlig avfallsanlegg. Kopi av kvitteringen på levert avfall skal legges ved sluttrapporten.

4.2. Eventuell avvanning av utgravde masser skal foregå slik at avrenning og partikkelspredning til omkringliggende områder begrenses i størst mulig grad. Eventuelt overskuddsvann fra avvanning kan ledes tilbake til resipient innenfor tiltaksområdet på innsiden av siltgardin.

5. Legging av sjøledninger

5.1. Ledningstraséen skal så langt det er praktisk mulig velges slik at den ikke berører ålegrasforekomster. Tiltak i sediment skal i størst mulig grad unngås i de områdene der ledningstraséen berører ålegrasforekomster.

6. Rapportering

6.1. Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen to måneder etter at tiltakene er avsluttet. Rapporten skal dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt.